

Božka

PRIMO L.

ŠTEVILKA:

PLAKČEK IZ POD ČRNE PRSTI

GLASILO PIONIRSKEGA ODREDA
"FRANCE BEVK"
OSNOVNA ŠOLA S. KOSA PODBRDO

AVT: Rudoški KRAJEV

Interview-razgovor z direktorjem
tovarne "FAČA" Podbrdo

V našem "Šolarčku" smo želeli objaviti tudi nekaj o tovarni volnenih izdelkov "Fača" Podbrdo. V sredo po poldne sva z Irene sestavili vprašanja in odšli v tovarno. Tam sva pojasnili vratarju, kaj hočeva. Odpeljal naju je k direktorju. Imel je goste, zato sva najprej odšli v jedilnico. Eili sva nestrupni, saj je bila to najina prva "novinarska" naloga. Nato pa se je tovariš direktor opravičil gostom in naju odpeljal v svojo pisarno. Tam sva mu na hitro zastavili svoja vprašanja. Kako je prišlo do ustanovitve tovarne? Med vojno so bile v današnji tovarni vojašnice. Po osvoboditvi ljudje iz okolice niso imeli zasluškav domačem kraju, zato so stare vojašnice preurezili v tehnološko tovarno. Tovarna je pričela redno obratovati leta 1956. Najprej so bile v tovarni predilnice in tkalnice. Kasneje so predilnice opustili in se specializirali na izdelavo kangarnov. Vendar je za tako delo primanjkovalo delovne sile, zato so bili razni tečaji in predavanja. Te tečaje in predavanja pa so vodili strokovnjaki iz drugih krajev, največ iz Kranja.

Ljudje, ki so uvajali malo delovno silo na delovna resta, so potrebovali stanovanja, zato je morala tovarna zgraditi stanovanjski blok, v katerem pa so dobili stanovanje le nekateri delavci. Veliko število se jih mora še danes voziti na delo.

Surovine je prvotno tovarna uvažala iz Italije. Prej so sami predli, nato pa jo pošiljali na sukanje v Karlovac. Danes je tovarna odvisna predvsem od domačih sировin in sicer potrebuje cca 250 ton sировin letno. Večino izdelkov porabi domače tržišče, nekaj pa

..2..

tudi izvozijo v Zahodno Nemčijo in Italijo. Na tržišču je danes veliko povpraševanje, tako da proizvodnja ne more kriti vseh potreb.

Plan proizvodnje v letu 1963 ni bil v celoti dosežen.

Temu trenutnemu neuspehu je botrovalo ponanjanjanje surovin, najbolj kritično za tovarno je bilo leto 1961. Takočat, vlastvo ni znalo poiskati pravih poti iz gospodarskih težav.

Danes tovarna zapošljuje okoli 270 delavcev, to število pa ne zadevča potrebar proizvodnje. Da bi dosegla delavci kvalifikacije, obiskujejo razne tečaje, obenem pa hodijo še v službo. Vendar to povzroča tovarni težave, predvsem pa delavcu samemu, ker nima dovolj počitka.

Čeprav je veliko število delavcev iz oddaljenih vasi, je za to dobro poskrbljeno, saj jih vozi na delo tovarniški avtobus. Stroške prevoza v veliki meri krije tovarna, delavci prispevajo le manjši del stroškov.

Zadeli načrti tovarne so odvisni od sredstev. Hoteli bi nekoliko povezati med seboj pisanecne obrate, kajti sedaj niso dovolj povezani in med prekladanjem izdelkov iz enega obrata v drugega se porabi mnogo časa. Nabavili pa bi radi tudi nekaj novih strojev, kar bi izboljšalo kvaliteto izdelkov in še bolj povečalo povražovanje po njih. Želeli bi tudi razširiti posamezne obrate.

Ko je tovarniški direktor končal s svojim odgovorji, sva se mu zahvalili in zapustili tovarno s trdnim prepričanjem, da bo znal mladi kolektiv tovarne prebrdotiti vse morebitne težave, na katere bo naletel pri svojem delu.

Ker se bliža delavski praznik 1. maja, izkoriščava to priložnost, da v imenu vseh pionirjev osnovne šole, zaželiva kolektivu tovarne še večjih uspehov v proizvodnji.

Jelka Valentinčič in

Irena Pajntar, VIII. razred

Okrevališče za TEC na Petrovem brdu

Zgradbo, kjer je danes okrevališče na Petrovem brdu, so zgradili Italijani leta 1930. Takrat je bila Primorska pod Italijo. Ker pa je mimo Petrovega brda takrat tekla meja med Jugoslavijo in Italijo, so morali za stranjo neje zgraditi stanovanjsko poslopje. Zato so zgradili vojašnico. Toda leta 1943 je Italija kapitulirala in vojašnico so morali prepustiti Nemcem. Ti so izvajali še hujši teror nad domočin prebivalstvom. Toda tudi Nemci so morali oditi in prepustiti takratno vojašnico domačemu ljudstvu. Po odhodu Nemcev so domačini pobrali vse, kar so Nemci pustili. Po osvoboditvi so to poslopje preurelili v okrevališče za TEC. Ker je ta mala vasica sredi gozdov, kjer je dober zrak, je to okrevališče skozi vse leto polno. Sedaj je v njem okoli 60 bolnikov. Ti bolniki - okrevanci uživajo vso oskrbo brezplačno, poskrbljeno pa je tudi za njihovo razveljilo.

Valentincič Zdravko, IV.raz.

Divji mož v gozdu nad Zakojco

Nekoč je v gozdu nad Zakojco živel divji mož. Ker je bil zelo moder, bi ljudje od njega radi kaj zvedeli. Domenili so se, da ga bodo ujeli. Nekega dne so odšli v gozd sekati drva. Ko so jih že precej nasekali, se jih je približal divji mož. Povabili so ga, naj jih pride pomagat. Napol so razcepili hlad in ru rekli, da naj pomaga hlad razcepiti. Mož je prijel hlad in hotel potegniti. Tdelj pa so kretje hlad spustili in divjega moža je ujele za prste. Toda se ga zvezali in odpeljali v Zakojco. Tam so ga zaprli v klet. Toda divji mož je začel kričati in razsajati, da so ga morali izpustiti. Ko so ga izpustili, se jih je rogal in jih je zasmehoval: "Ujeli ste ga ptiča, a oskubiti ga niste znali!"

Mlakar Franc, V.razred

.../...

Kako so gradili predor

Večkrat zahajan k deliku .Ta mi pripevajo razne zgodbe.Nekoga dne pa mi je pripeval,kako so gradili predor,ki veže Prinorsko z Gorenjsko.Pri tej gradnji je bil zaposlen tudi on,zato dobro ve,kako je delo potekalo.Njegovo pripevovanje je bilo tako živo,da so mi je ziclo,kot da sam doživljam tisti čas.Včasih je bila v začetku naše vasi na lewen bregu face ravan,ki je bila skrbno obdelana.Ob robu te ravni so stale krečke hiše.Ker so hoteli povezati Celovec s Trstom,so začeli graditi železnico,ki naj bi potekala skozi Podbrdo.Obenam so začeli graditi predor...Prvičetek gradnje je bil leta 1901.Vrtali so ga z obeh strani.Z bahinjake strani so vrtali stroji,s podbrške pa je tilo vrtanje ročno.Zato je razumljivo,da so bili s podbrške strani počasnejši.Zenljivo,katero so izvozili iz predora,so odlagali na ravni,ki sem jo že prej omenil.Zasuli so tudi hiše,ki so stale na ravnini.Ker je bilo materiala ogramno,so zasuli vso ravnino in na nasipu,ki je tako nastal,so zgradili podbrško postajo.Ker takrat lelo še ni bilo dovolj mehanizirano,so delavci dosti pretrpeli.Toda delali so z veseljem,ker je bil to edini zaslužek.Gradnja predora je trajala pet let.Otvoritev je bila nadvee slovesna.Prvi vlak,ki je pripeljal skozi predor je bil okrašen s cvetjen in zastavami.Otvoritvi je prisestvovala velika množica ljudi.Prišel je tudi sam prestolonasležnik Ferdinand.Vsi delaveci so dobili nagrado in srebrno medaljo.Ta predor je drugi največji v Jugoslaviji.Dolg je 6339 m.

Kes Drago, IV.razred

Pri urki zgodovine

Včitelj vpraša učence:"Kaj se je zgodilo po smrti Karla Velikega?"
Učenec odgovori:"Pokopali so ga!"

.....

Šolska

Vprašanje:Katera reka teče po Šoški dolini?

Odgovor: Po Šoški dolini teče reka...Grosüst Soča!!

* * * *

.. 5 ..

IZ ŽIVLJENJA NA ŠOLI

Šahovsko tekmovanje

V soboto po pouku sem zvezela, da bom morala v nedeljo na šahovsko tekmovanje v Tolmin. Nestrpno sem pričakovala odhod vlaka. Končno je le odpeljal. Spotena so se mi pridružili še Miran, Lado, Zvonko in Rado. Po prihodu v Tolmin nas je tovarišica, ki nam je bila določena za vodjo, odpeljala v slavičarno. Toda terte nam niso josti tekstile, ker smo bili že vsi z mislijo na tekmovanju. Konaj smo čakali, da se bo začelo, zares. Naši nasprutniki so bili učenci iz Bovca, Tolmina, Kotarija in Mosta. Kaj ko se je tekmovanje odvijalo, manj smo imeli trene. Zmage so se nizale druga za drugo. Končni rezultat osvojili smo prvo mesto med ekipami in posamezniki. Po končanih tekmacah nas je vodja tekmovanja javno počvalil in razdelil diplome. Srečni in ponosni smo se vračali v Podbrdo. Sedaj smo šahovski prvaki Tolminske. Pozivan naljše pionirje, da pridno vadijo, da ohranimo naslov prvaka.

Kusterle Nevenka, VII. razred

Tudi ni smo pustovali

Kot vsako leto, je bilo tudi letos organizirano pustovanje na šoli. Organizacijo je imel letos v rokah osni razred. Razpoloženje je bilo na višku. Dobiček, ki je bil sicer skromen, a bil je vendarle, smo dodali k denarju, ki ga zbiramo za zaključni izlet osmega razreda.

ds, VIII. razred

Moja pot v šolo

Sem učenec drugega razreda. Stanujem na sanctnem kraju pod Črno prstjo. Za hišo je iglasti in listnati gozd, le pred hišo je malo vrta. Čez vrt drži pot do Podbrda. Po tej poti hodim vsak dan v šol: in nazaj. Pot je zelo grda, pozimi pa tuli nevarna zaradi plazov. Kljub vsem nevarnostim pa zelo redi hodim po njej...

Zgaga Vojko, II. razred

Novoletno praznovanje

Letošnje Novo leto smo otroci v Podbrdu pričakovali že v lepi novi šoli. V kotu velike dvorane je stala lepo okrašena jelka. Okrog nje smo se zbrali otroci vseh razredov in težko pričakovali obisk dedka Mraza. Prišel je tovariš upravitelj in nam povedal, da dedek Mraz ne more v Podbrdo zaradi hude poledice. Vseeno pa ni pozabil pionirjev v Podbrdu. Poslal nam je darilo, ki ni skromno: ozkotračni zvočni kinoprojektor. Vsak razred se je predstavil s kako ieklamacijo ali pesmijo. Tudi mi iz četrtega razreda smo nastopili z naravnimi plesi. Otroci izpod Črne prsti smo lahko ponosni, ker s takim darilom dedek Mraz ni obdaril vsake šole. Novo leto je za nami, a nam bo ostal lep spomin.

Tatjana Frelih, IV. razred

Praznovanje 8. marca

Dan žena smo proslavili na nedeljo. Zabavo na šoli je priredil osni razred. Šest učencev in učenk iz osmega razreda je streglo. Vsi smo bili v skrbeh, da ne bo dovolj gostov. Toda kmalu se jih je nabralo toliko, da so morali prepovedati vstop mladini. Načelnik naše organizacije je zaželet prisotnim prijetno zabavo in obenem prosil za prostovoljne prispevke. Denar, ki smo ga dobili, smo spravili za končni izlet osmega razreda. Ženam pa nismo zaželeteli samo prijetne zabave, temveč tudi lepše življenje, kot so ga živele v preteklosti.

Dragica Škvarč, VIII. razred

Opozorilo predstavnikom razrednih skupnosti

Kje so poročila razredne skupnosti petega, četrtega, tretjega in drugega razreda?

IZ PARTIZANSKIH ČASOV

OČKA PRIPOVE DUJE

Sedela sem za mizo in brala knjigo. Spomnila sem se našega "Šolarčka" in prosila očeta, naj mi nekaj pove iz svojega partizanstva ali mladosti.

Rekel mi je: "Že dolgo ti to obljudljjam. Povedal ti bom, kako smo napadali italijansko kasarno".

Usedla sem se poleg njega, on pa je začel pripovedovati. "Bil sem v Gregorčičevi brigadi. Imeli smo zelo pogumnega kurirja. Neke noči smo nameravali napasti italijansko kasarno. Kurirja smo hoteli pustiti v bunkerju pri kuhanju. Toda on je hotel z nami. Vzeli smo ga s seboj. Hodil je za četo. Kmalu smo se približali kasarni. Stražar je spal in kurir se je pognal skozi odprto okno v notranjost. Kmalu se je vrnil s polnim naročjem pušk in ročnih bomb. Vse to je položil pred komandantom. Taga je za njegovo pogumno dejstvo pohvalil. Odtlej je pogumni kurir vedno odhajal z nami."

Pajntar Rozka, 3. razred

MED VOJNO

Mama mi je pripovedovala, kako je bilo med vojno. Njen brat Franci je bil v partizanih ~~za~~ kurir. Tako je večkrat prihajjal domov. Nekega večera so ujeli v reki ribo, ki je tehtala več kot pet kilogramov. Prinesli so jo na mamin dom. Eili so vsi dobre volje, ko so mislili na okusno večerjo. Naenkrat zaslišijo na dvorišču govorjenje in hojo. Zbali so se, da so Nemci. Stekli so v sobo, da bi ušli skozi okno. Mama je hotela skriti še ribo in jo je s posodo vred vrgla v skledo s pomijami. Tako j nato so vstopili štirje partizani. Poklicali so ~~vse~~ ostale, ki so zbežali, in vsi skupaj žalovali po dobri večerji.

Pirih Boris, 2. razred

TEŽKA PRETEKLOST

Ob napadu na Jugoslavijo aprila 1941 so Italijani izselili prebivalstvo naših vasi v Italijo. Ko so se vrnili je bilo mnogo domov izropanih in manjkalo je precej živine. Prvi začetki NOE na Grahovem segajo v leto 1942. Moški so začeli odhajati v partizane, tov. Proču so fašisti začgali hišo. Še prav posebno se je razširila vstaja po razpadu Italije. Konec leta 1943 so partizani porušili most pri Zarakovcu in čuvajnico pri Mchorju. Ob tej priliki so ujeli 40 Nemcov. Leta 1944 so partizani ubili na Mrzlem brdu nemškega oficirja. Zaradi tega so Nemci zverinsko ubili 21 talcev, ki so jih imeli že dalj časa zaprte pod pošto. Postavili so jih v vrsto in jih po dolgem ručenju ustrelili. Moj stric in še eden z vasi sta jih morala po ukazu Nencev spraviti na pokopalnišče. Vendar jih nista smela nositi na nosilih, narvec vleči za noge. Tem talcem je danes pastavljenja sponinska plošča na šoli. Kljub nemškemu terorju so se partizani še hrabreje borili. Minirali so železniško postajo in napadli Močnikovo hišo, kjer je bil sovražnik. Med NOB je šola služila sovražniku za kasarno in je bila ob koncu vojne vsa opustošena. Mnogo mojih svaščanov je bilo odgnanih v taborišča in marsikdo od njih se ni več vrnil.

Kljub temu, da mi mladi nismo tega doživelji, ne smemo pozabititi tistih težkih dni.

Florjančič Danica, 7. raz.

Grozodejstva, ki jih je počenjal sovražnik nad našim narodom, naj bodo opomin mladim rodovom. Ne dopustimo, da bi se to še kdaj dogajalo.

"ŠOLARCI"

.. 9 ..

POROČILA PREDSEDNIKOV RAZREDNIH SKUPNOSTI

Poročilo 6. razreda

Naš razred je česti povrsti."Slavlj",če lahko tako rečem, kot najslabši.Ren bi toga ne mogli oporeketi.Vendar nismo samo slabí.Imeli smo čest razrednih sestankov, kjer smo obravnavali disciplino in se pogovarjali o šahovskem krožku in o prvi številki "Šolarčka",za katerega smo zbirali prispevke,ki pa so le počasi kapljali iz rok avtorjev.S šahom pa smo v našem razredu veliki prijatelji,saj nas je precej čez polovico vpišanih v šahovski krožek.Imeli smo ga šele dvakrat, temu pa je kriv čas.Tudi pred tem smo igrali šah-ne v krožku,kar tako po pouku,ali pa,kadar so igrali šah drugi razredi.Tudi disciplina se je nekoliko izboljšala.Prvenemu sestanku je prisostvoval tovariš upravitelj,ki je resno posvaril naš razred.Naj sledi še poimenski seznam tistih,ki se v razredu najbolj prizadevajo in tistih,ki jim je to "deveta briga":

Prizadetni:

Arman Diana,
Kovač Slavica,
Ortar Vili,
Zgaga Pavel,
Drole Nada,
Grego Vanda,

Neprizadetni:

Čufer Štefka,
Hvala Vladinir,
Torkar Viktor,
Trpin Darko,
Trpin Marjan,
Pirih Marjan,

Ta navedba posameznih učencev naj bo spodbuda za prizadetne in graja za neprizadetne učence.

Razredna skupnost

..10..

Poročilo razredne skupnosti VII.razreda

V prejšnji številki "Šolarčka" je bilo omenjeno, da bo vsak razred podal poročilo o delovanju svoje razredne skupnosti.

V našem razredu smo imeli doslej pet razrednih sestankov. Na njih smo razpravljali:kdo prepisuje domače naloge, o nedisciplini v razredu, o šolskem glasilu itd.

Gleje prepisovanja nalog smo sklenili, da učenci ne bodo posojali zvezkov plonkarjem". Tako bi preprečili prepisovanje. Toda žal nismo popolnoma uspeli, kajti še vedno se najde kdó, ki se ne zmeni za sklep sprejetih na sestankih in še nadalje posoja zveska. Tudi prave discipline nismo še dosegli, toda z grožnjo, da bodo poimensko objavljeni v "Šolarčku", razgrajače vedno pomirimo. Na sestanku predstavnikov razrednih skupnosti smo sklenili, da bodo objavljeni v "Šolarčku" vsi učenci, ki ne izpolnjujejo svojih pionirskih dolžnosti. Iz VII. razreda moramo omeniti Lenar Albina. Ta učenec ne dela redno domačih nalog in se premalo uči. Pri njem ne moremo reči, da se ne more učiti, nasprotno, on se lahko uči in če bi se le malo potrudil, bi bil odličnjak. Toda nima trdne volje, je len, zato je njegov položaj tak, kakršen je. Sedaj ga nadzoruje učenka Florjančič Danica, ki mu vsak dan pregleduje domače naloge. Tudi sam je obljudil, da se bo poboljšal. Upajmo, da bo to svojo obljubo držal in izpolnil.

To je poročilo razredne skupnosti. Vemo, da v našem razredu ni vse tako, kot bi morale biti. Nadejamo pa se, da bomo tudi te napake, kar jih je še, z dobro voljo vseh učencev sčasom izravnali.

Razredna skupnost,

Poročilo razredne skupnosti VIII.razreda

Vsak učenec in seveda vsak razred ima edino nalogo, da se uči. Posebno pa velja to za VIII.razred. Marsikdo se te važne naloge ne zaveda. Ne zaveda se, da ne bo sprejet v nobeno šolo, če ne bo imel začelenega učnega uspeha. Tistim, ki delajo že od vsega začetka, opominji niso potrebni, tisti pa, ki že od vsega začetka ne delajo, se tudi sedaj kljub opominjem ne učijo. Niso pa samo taki, ki opominov ne upoštevajo. Nekaj je tudi takih učencev, ki so sprevideli, da iz take moke ne bo kruha. Trdo so prijeli za delo, in učni uspeh izboljšali.

Za tiste, ki opominov niso upoštevali, smo na razrednem sestanku sklenili, da jih objavimo v tej številki.

Tedenobe so: Gatej Jože, Torkar Andrej,
Kacafura Jana, Bratina Nataša,
Černigoj Darjo, Drole Miran,
Eržen Žarko, Obid Lado.

Tisti, ki so učni uspeh izboljšali so:

Kenda Silva,
Drole Silva,
Erišar Danica,
Bašelj Radivoj.

Ker nekateri opominov niso upoštevali, upamo, da bodo po tej objavi dobili trdnejšo voljo do učenja.

Razredna skupnost.

Pri slovenščini

Vprašanje: Zakaj so sanostalniki pregibno posedno vrste?

Odgovor: Ker... , Ker,... , hodijo!?

12.

MNENJA IN KРИTIKE

Pismo tovariša Bevka

Hvala za "Šolarčka", ki ste mi ga poslali. Takoj sem ga pazno prebral. Odkrito pa meni, da sem ga bil vesel. Iz njega sem izvlejal morsikaj o vaši šoli in o vašem delu. Tudi drugi sestavki so vzbudili moje zanimaljanje. Gladko se berejo, pisani so v dokaj izbri slovenščini, vse je dovolj jasno, nazorno pripovedovano. Seveda bi bilo lahko tudi boljše, a tega ne morete za traže, saj bi bil tudi moj sestavek lahko boljši. Proza je boljša kot pesnice, a naj se zaradi tega "pesniki" Šolarčka ne prepričajo. Pisanje verzov je težje kot pisanje proze, to je za Šolarje posebno trd oreh. Toda le pogumno naprej, da boste tudi ta oreh strli. Če ga ne boste, nidi hudega, saj so pesniki le redko posejani. Vsak naj piše, kot mu srce narekuje, pesnice ali prozo, pa bo dobro. Raloveden sem na novo številko. V želji, da bi bila vsaj tako kot tače bo boljša, bo še bolj prav-vam želim uspehov in vas-lepo pozdravljam!

France Bevk,

Prvi "Šolarček"

Že za Novo leto je izšla prva številka "Šolarčka", glasila našega odreda in od takrat je že nekaj časa. Zdaj, ko se pripravlja druga, nekaj besed o prvi. Za prvo številko je "Šolarček" res dober. Ko je izšel, je bilo veliko spraševanja po njem in ga je bilo v vseh razredih premalo.

Preden je bil "Šolarček" natisnjen, ni bilo lahko. Sestavke, ki so prišli iz rok avtorjev, je bilo treba najprej popraviti, določiti dobre in slabe, treba jih je bilo pretipkati na matrice in nato ciklostirati. Tudi pri tem je bilo potrebno veliko pazljivosti. Nekoc, že proti koncu tiskanja, se je dogodilo, da sva (tiskarja namreč) vstavila strani narobe v ciklostil. No, pa ni bilo tako hudo. Prihodnjic tega ne bo, saj pravijo: vsaka šola nekaj stene. Listi so se dan za dnem množili na mizici v pisarni. Praznih listov je bilo čedalje manj in tudi tiskarska nest v tubi je izginjala. Končno je bil prvi "Šolarček" natisnjen in veliko hitreje razprodan. Tudi jaz sem ga kupil in prebral od a do ž. Uvidel sem, da bova morala prihodnjic z lesjakom bolj paziti pri ciklostiranju.

.. 13 ..

Glede vsetine sem pogrešal zabavni kotiček. Lepo bi bilo prebrati nekaj ugan in smešnic iz našega vsakdanjega šolskega življenja. Prvi "Šolarček" mi je bil najbolj všeč zato, ker je naš list. Na koncu želim drugemu "Šolarčku" vso srečo in da bi izšel v večji nakladi, kakor si želijo tudi drugi. S tem bi ustregli tudi vsem tistim, ki prve številke niso dobili.

Pavel Zgaga, VI. razred

PRISPEVAJTE ZA "ŠOLARČKA".

NASLEDNJA ŠTEVILKA IZLIDE 25. MAJA V POČASTITEV
DNEVA LJADOSTI.

Glavni urednik: Jelka Valentinčič,
Odgovorna za tisk: Pavle Zgaga, Zvonko Lesjak

"Šolarček izpod Črne Prsti" izhaja po potrebi
Cena posameznemu izvodu 30 din.